

Administration af klagebegrænsningsreglerne i forhold til den sociale ankestyrelse

FOB nr. 85.157

Udtalt, at den standardskrivelse, som den sociale ankestyrelse anvendte ved afvisning af at optage en sag til realitetsbehandling, var misvisende og kritisk i de tilfælde, hvor afvisningsgrunden var, at en sag om det samme spørgsmål allerede var optaget til behandling i styrelsen som værende af principiel betydning.

Henstillet til socialministeriet at gøre administrationen af reglerne om begrænset klageadgang til den sociale ankestyrelse til genstand for en nærmere overvejelse.

(J. nr. 1984-12-041 m.fl.).

Den 14. januar 1986 skrev jeg således til socialministeriet:

»Ved lov nr. 196 af 25. maj 1983 om ændring af lov om den sociale ankestyrelse, bistandsloven m.v. (ændring af klageadgangen m.v.) blev der indført en begrænsning af adgangen til at påklage enkeltafgørelser til den sociale ankestyrelse. Fremover skal sådanne sager kun kunne indbringes for ankestyrelsen som 3. instans, hvis ankestyrelsen finder, at sagen er af principiel betydning.

Efter gennemførelsen af denne nyordning har jeg modtaget en række henvendelser i anledning af, at den sociale ankestyrelse har afvist at antage foreliggende klager over amtsankenævnsafgørelser til realitetsbehandling, uanset at den pågældende sag i og for sig rejser et principielt spørgsmål, med henvisning til at spørgsmålet kan forventes afklaret i forbindelse med ankestyrelsens behandling af en anden sag, som er antaget til realitetsbehandling som værende af principiel betydning.

Efter at have afsluttet min gennemgang af de pågældende sager har jeg fundet i medfør af ombudsmandslovens § 11 at burde gøre socialministeren bekendt med nogle skævheder i forbindelse med praktiseringen af den gældende ordning, som de nævnte sager har illustreret, med henblik på at forholdet kan gøres til genstand for nærmere overvejelser.

1. Den sociale ankestyrelse blev oprettet ved lov nr. 605 af 20. december 1972 på grundlag af et forslag, der var indeholdt i socialreformkommissionens 1. betænkning (nr. 543/1969) - Det sociale Tryghedssystem, Struktur og Dagpenge.

Ankestyrelsen trådte i stedet for en række andre myndigheder, der hidtil, hver inden for sit område, havde fungeret som øverste administrative klageinstans. Gennem denne nyordning tilsigtede man ikke blot at lette klageadgangen for den enkelte, men også at skabe mulighed for, at der i højere grad end tidligere kunne foretages en samlet vurdering af en persons sociale situation (den

socialle helhedsvurdering); ankestyrelsen skulle i ethvert tilfælde kunne træffe den afgørelse, der i den konkrete situation måtte anses for at være den rigtige, jfr. herved bestemmelserne i lovens § 9, især stk. 2.

Ved oprettelsen af den sociale ankestyrelse lagde man tillige vægt på at henlægge kompetencen til at træffe den endelige administrative afgørelse i konkrete klagesager til en anden myndighed end den, der har hovedansvaret for regelfastsættelsen på det socialretlige område. Bestemmelsen i lovens § 10, stk. 2, om offentliggørelse af ankestyrelsens afgørelser forudsætter vel, at ankestyrelsen - som enhver anden øverste rekursinstans - udøver en vis styrende funktion derved, at dens afgørelser om principielle spørgsmål bliver retningsgivende for de underordnede myndigheders afgørelser af senere tilsvarende sager. Denne koordinerende og præcedensskabende funktion var imidlertid ikke det centrale. Hovedsigtet var at sikre den enkelte en ret til en uvildig og fuldstændig (eventuel yderligere) efterprøvelse af de afgørelser, der træffes af de lokale myndigheder i henhold til den sociale lovgivning.

Ved gennemførelsen af lov nr. 196 af 25. maj 1983 om ændring af lov om den sociale ankestyrelse, bistandsloven m.v. (ændring af klageadgangen m.v.) ophævedes den frie adgang til at påklage enkeltafgørelser til den sociale ankestyrelse, for så vidt angår de lovgivningsområder, hvor ankestyrelsen hidtil havde virket som 3. instans. Hovedreglen for adgangen til at påklage afgørelser i sociale sager er herefter, at der kun er én klagemulighed. Afgørelser, der er truffet af amtsankenævnene som rekursinstans, kan således ikke - som før - frit påklages videre til den sociale ankestyrelse. Ankestyrelsen kan dog efter derom fremsat begæring optage en sådan sag til realitetsbehandling, når ankestyrelsen skønner, at sagen er af principiel betydning.

I bemærkningerne til lovforslaget samt ved socialministerens fremsættelse af lovforslaget i folketinget blev det anført, at formålet med lovændringen var at opnå en forenkling af ankesystemet og dermed visse administrative lettelser, herunder navnlig at lette sagspresset i ankestyrelsen og dermed nedbringe sagsbehandlingstiden. Til belysning af, hvilke sager ankestyrelsen måtte forventes at ville anse for principielle, fremhævede socialministeren over for folketingets socialudvalg ved besvarelse af udvalgets spørgsmål 9 og 10 som eksempler sager, der opstår i forbindelse med gennemførelse af ny lovgivning og i det hele tilfælde, hvor ankestyrelsen ikke tidligere har truffet afgørelse om det pågældende spørgsmål. Endvidere nævnes tilfælde, hvor samfundsudviklingen har medført, at en hidtil fulgt praksis ikke længere er hensigtsmæssig, samt tilfælde, hvor der er forskel i retsopfattelsen hos kommune og amtsankenævn, eller hvor folketingets ombudsmand eller domstolene ikke kan godkende den fulgte praksis.

Med den nye ordning - der for så vidt svarer til den almindelige ordning inden for retsplejen - skete der en principielt betydningsfuld ændring af den sociale ankestyrelsens funktion. Fra primært at have været en revisionsinstans er ankestyrelsens hovedfunktion på det her omhandlede område blevet den præcedensskabende.

Dette er klart, omend indirekte, fremdraget i den vejledning (nr. 82 af 30. juni 1983), som socialministeriet har udsendt om loven. Det fremgår heraf, at det forhold, at den afgørelse, der ønskes indbragt for ankestyrelsen, er åbenbart forkert, principielt er uden betydning for, om sagen bør optages til realitetsbehandling. »Selvom afgørelsen«, hedder det i vejledningen under pkt. 7, »af klageren opfattes som velfærdstruende, skal den for at kunne optages til realitetsbehandling i ankestyrelsen indeholde momenter af generel karakter, sær-

ligt vedrørende retsanvendelsen, som det er af betydning at få klarlagt ankestyrelsens holdning til«.

2. Den sociale ankestyrelses administration af ordningen sker, så vidt jeg er orienteret, på følgende måde:

Hvis ankestyrelsen finder at kunne optage en sag til behandling, modtager den pågældende klager meddelelse herom. Endvidere bliver sagen omtalt i en oversigt over optagne sager, som ankestyrelsen med mellemrum udsender til bl.a. amtsankenævnene. Hvis ankestyrelsen finder, at en sag ikke bør optages til behandling, modtager den pågældende meddelelse herom - sædvanligvis ved en skrivelse, der kort angiver sagens genstand og med en standardbegrundelse om, hvilke forhold ankestyrelsen lægger vægt på ved afgørelsen af, om en sag optages til behandling.

De foreliggende sager angår alene situationer, hvor den sociale ankestyrelse har optaget en sag til behandling som værende af principiel betydning, men hvor der endnu ikke er truffet afgørelse i sagen (og udsendt en SM-meddelelse om afgørelsen). I disse tilfælde opstår spørgsmålet om, hvorledes ankestyrelsen skal forholde sig med hensyn til anmodninger om optagelse af tilsvarende sager til behandling.

Den sociale ankestyrelse har i sin hidtidige praksis principielt afvist at behandle sådanne klager. (Jeg har dog noteret mig, at ankestyrelsen i nogle tilfælde har optaget flere sager, som angik det samme spørgsmål, til samlet behandling. Jeg forstår, at det har været ankestyrelsens synspunkt, at de flere sager i så fald var egnede til at belyse flere aspekter af den underliggende principielle problemstilling).

Denne praksis er taget op til kritisk vurdering i en artikel i Social Revy nr. 1/1984, hvor universitetslektor Lis Sejr har givet udtryk for den opfattelse, at der foreligger en pligt for ankestyrelsen til også at optage »den anden« sag til behandling.

Med hensyn til den form, ankestyrelsen anvender ved afvisningen af efterfølgende klager, er forholdet det, at ankestyrelsen oprindeligt anvendte følgende formulering:

»Ankestyrelsen har fra ... modtaget klage over en afgørelse, der er truffet af amtsankenævnet for ... amt.

Sagen drejer sig om beregning af ungdomsydelse sammenholdt med antallet af børn i familien.

Efter loven kan amtsankenævnets afgørelse ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Ankestyrelsen kan dog optage sagen til behandling, når ankestyrelsen skønner, at sagen er af principiel betydning.

Efter gennemgang af sagen finder ankestyrelsen, at den omfatter spørgsmål, som er af principiel betydning.

Ankestyrelsen har imidlertid optaget en sag med tilsvarende problemer til principiel behandling, og der kan forventes udsendt meddelelse om den afgørelse, som ankestyrelsen til sin tid træffer i denne sag.

På denne baggrund finder ankestyrelsen ikke anledning til at behandle den foreliggende sag.«

Senere er ankestyrelsen imidlertid gået over til at benytte den almindeligt anvendte begrundelse for afvisning:

» ...

Ankestyrelsen har fra ... modtaget klage over en afgørelse, der er truffet af amsankenævnet for ... amt.

Sagen drejer sig om ...

Efter loven kan amsankenævnets afgørelse ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Ankestyrelsen kan dog optage sagen til behandling, når ankestyrelsen skønner, at sagen er af principiel betydning.

Efter bemærkningerne til lovforslaget om ændring af ankestyrelsesloven (lov af 25. maj 1983), har en sag principiel betydning, hvis den rejser spørgsmål om den rigtige anvendelse af en lovregel, eller hvis afgørelsen skønnes at få betydning for praksis på det pågældende område.

En sag har ikke principiel betydning, alene fordi den har videregående betydning for klagerens situation.

Efter gennemgang af sagen finder ankestyrelsen, at sagen ikke er af principiel betydning.

Ankestyrelsen kan derfor ikke behandle sagen.«

3. I en udtalelse af 17. april 1984, som jeg indhentede i anledning af den første af de for mig indbragte klager, anførte den sociale ankestyrelse bl.a. følgende:

» ...

Ankestyrelsen finder, at styrelsens opgave i forbindelse med behandlingen af sager af principiel betydning er at belyse et emne, der findes at være af principiel karakter, og i denne forbindelse at foretage et skøn over, om der er behov for antagelse til behandling af mere end én sag, for derved at opnå en alsidig vurdering af problemet. Ankestyrelsen har imidlertid i ... sag skønnet, at emnet er tilstrækkeligt belyst i den sag, der er blevet antaget til behandling.

Ankestyrelsen finder, at det ville modvirke formålet med ankebegrænsningen, såfremt ankestyrelsen skulle behandle alle sager om et principielt emne, fordi der endnu ikke er truffet én eller flere afgørelser om emnet.

Ankestyrelsen har med begrundelsen for afgørelsen i ... sag haft til hensigt at give ham den oplysning om årsagen til afvisningen, at emnet må anses for at have principiel betydning, men at dette ikke er tilstrækkeligt til at antage hans sag til behandling.

... har fremsat ønske om en tilkendegivelse fra ankestyrelsen om, at en sag skulle kunne genoptages alene på grundlag af en SM, indeholdende en eventuel positiv afgørelse om det pågældende emne. Hertil skal man bemærke, at ankestyrelsen ikke finder grundlag for i den foreliggende sag at tage stilling til

spørgsmålet om ... mulighed for eventuelt på et senere tidspunkt at få genoptaget sin sag i socialforvaltningen med henvisning til, at han på grundlag af klagen til ankestyrelsen bør have samme retsstilling, som han ville have fået, såfremt ankestyrelsen havde antaget sagen til behandling.

Ankestyrelsen henviser herved til, at ... ønske har udgangspunkt i en tænkt situation: at han ville have fået medhold i sin klage, hvis hans sag var blevet antaget til behandling. Ankestyrelsen kan - som det er ombudsmanden bekendt - ikke give generelle vejledninger om forståelsen eller anvendelsen af lovgivningen.

Ankestyrelsen er enig med ... i, at ankebegrænsningen har medført en indskrænkning i klagernes adgang til at få omgjort afgørelser og dermed en forringelse af deres retsstilling, idet borgerne nu som hovedregel kun kan få en afgørelse prøvet i én ankeinstans, nemlig amtsankenævnet. Dette må imidlertid opfattes som en tilsigtet konsekvens af ankebegrænsningen og giver ikke borgere, hvis sag ikke er blevet antaget til behandling, en anden retsstilling end den, der gælder for borgere, der på grundlag af ankevejledningen ikke har fundet, at der var mulighed for at søge deres sag antaget til behandling i ankestyrelsen.

Ankestyrelsen skal endelig udtale, at man ikke har mulighed for at give særlig underretning til de klagere, der har fået afvist deres sager, uanset deres principielle interesse, når der til sin tid træffes afgørelse i den eller de principielle sager, der er antaget til behandling i ankestyrelsen. Også en sådan underretning ville modvirke formålet med ankebegrænsningen.«

4. Efter lovændringen af 1983 er den sociale ankestyrelses primære funktion på dette område, som allerede nævnt, behandlingen og afklaringen af »sager af principiel betydning«.

Afgørelsen af sådanne sager vil naturligvis fortsat kunne resultere i en ændring af den trufne afgørelse til fordel for den enkeltperson, hvis sag ankestyrelsen har antaget til realitetsbehandling. Men det primære er, at der med afgørelsen skabes et præcedens. Det er således forudsat, at ankestyrelsens afgørelser af principielle spørgsmål tillægges betydning som retningsgivende for de underordnede instansers stillingtagen til tilsvarende sager.

I det omfang ankestyrelsens afgørelser indebærer en underkendelse af en praksis, der hidtil har været fulgt af et eller flere sociale udvalg og/eller amtsankennævn, vil den heraf nødvendiggjorte praksisændring i almindelighed alene få virkning for fremtidige afgørelser. En underkendelse af hidtidig praksis vil kun under særlige omstændigheder kunne begrunde genoptagelse af sager, der forinden er endeligt afgjort af vedkommende amtsankenævn, eller at amtsankenævnet bortser fra, at klagefristen for tidligere trufne afgørelser fra det sociale udvalg for længst er overskredet.

I praksis vil der dog antagelig indtræde en art tilbagevirkende kraft i noget større omfang.

Et amtsankenævn, hvis afgørelse vedrørende et principielt spørgsmål bliver antaget til realitetshandling af den sociale ankestyrelse, og som

således er adviseret om, at en praksisændring kan blive aktuel, vil vel i reglen, hvis forholdene i øvrigt tillader det, sætte sin behandling af andre tilsvarende sager i bero på ankestyrelsens afgørelse. Det samme gælder formentlig i et vist omfang de øvrige amtsankenævn, når de gennem ankestyrelsens udsendelse af oversigten over verserende principielle sager bliver bekendt hermed.

I forhold til de verserende sager, som således har været stillet i bero på ankestyrelsens afgørelse, får en eventuel praksisændring automatisk virkning for den afgørelse, der derefter træffes.

Ikke mindst på denne baggrund virker det stødende, at der ikke i det mindste drages omsorg for, at en eventuel praksisændring i hvert fald kan få den virkning, retsordenen hjemler, i forhold til den, der aktivt har forsøgt at anfægte den omhandlede praksis, men hvis sag af grunde, der af den pågældende må opleves som tilfældige og vilkårlige, ikke er blevet antaget til realitetsbehandling.

Jeg kan oplyse, at jeg - ved modtagelsen af en klage over en afgørelse fra et amtsankenævn, som angår et spørgsmål, hvortil den sociale ankestyrelse må forventes at tage stilling i en verserende (anden) sag, som er optaget til behandling som værende af principiel betydning - vil stille den pågældende sag i bero, indtil ankestyrelsens afgørelse foreligger.

5. På baggrund af det, der er anført ovenfor under pkt. 1, kan det ikke give mig anledning til kritik, at den sociale ankestyrelse i praksis administrerer den indførte klagebegrænsning således, at den også afviser at optage sager til realitetsbehandling, selvom de i og for sig vedrører spørgsmål af principiel betydning, når forholdet er det, at det principielle spørgsmål må forventes afklaret i forbindelse med afgørelsen af andre enkeltsager, der allerede er optaget til realitetsbehandling. Det er vel foreneligt med varetagelsen af den funktion, der ved lovændringen var tiltænkt ankestyrelsen, at styrelsen i tilfælde af, at flere henvendelser vedrører den samme principielle problemstilling, foretager en udvælgelse blandt de foreliggende klager og alene realitetsbehandler dem, der skønnes egnede til at sikre en alsidig og nuanceret belysning af det principielle spørgsmål. Og jeg må være enig med ankestyrelsen i, at det efter omstændighederne ville kunne modvirke et væsentligt element i formålet med gennemførelsen af klagebegrænsningen, om samtlige sager i sådanne tilfælde blev antaget til realitetsbehandling.

Selvom jeg således ikke mener at kunne kritisere, at den sociale ankestyrelse ikke har fundet at kunne medvirke til en løsning af den påpegede skævhed ved den nu praktiserede ordning ved at antage flere enkeltsager til realitetsbehandling end, hvad der kan anses for påkrævet for en tilfredsstillende varetagelse af ankestyrelsens præcedensskabende funktion, må ankestyrelsens praksis imidlertid på et andet punkt give anledning til bemærkning.

Efter § 10, stk. 1, i loven om den sociale ankestyrelse skal ankestyrelsens afgørelser udfærdiges skriftligt og skal være ledsaget af en begrundelse.

Jeg har tidligere haft anledning til at fremhæve, at denne bestemmelse også gælder for afgørelser, der træffes af ankestyrelsen i medfør af lovens § 6, stk. 5 (om indbringelse af sager for ankestyrelsen som 3. instans), og at ankestyrelsens afgørelser om afvisning af sådanne sager således skal indeholde en begrundelse på ganske samme måde som styrelsens øvrige afgørelser. Jeg henviser til den sag, der er refereret i folketingets ombudsmands beretning for året 1984, side 174 ff.

I praksis meddeler ankestyrelsen sin begrundelse for ikke at optage en foreliggende sag til realitetsbehandling under anvendelse af en standardblanket, hvis indhold er gengivet ovenfor.

Efter min opfattelse er anvendelsen af denne standardblanket misvisende i de her omhandlede tilfælde. Anvendelsen af standardblanketten er endvidere efter min opfattelse kritisabel, fordi den manglende udtrykkelige tilkendegivelse af, at den foreliggende sag i og for sig rejser et principielt spørgsmål, og at dette kan forventes afklaret i forbindelse med behandlingen af (en) verserende sag(er), ikke indeholder en opfordring til parten om at holde sig orienteret om udfaldet heraf med henblik på i påkommende tilfælde at søge amtsankenævnets behandling af hans sag genoptaget under henvisning til ankestyrelsens principielle afgørelse.

Jeg har gjort den sociale ankestyrelse bekendt med min opfattelse.

6. En ændring af den sociale ankestyrelsens aktuelle praksis med hensyn til meddelelse af begrundelse for styrelsens afvisning af at optage en foreliggende sag af den her omhandlede karakter til realitetsbehandling vil ikke i sig selv løse problemet med at sikre, at ankestyrelsens praksisdannende afgørelser i overensstemmelse med almindelige lighedsbetragtninger så vidt muligt får tillagt virkning for afgørelsen af samtidigt verserende sager efter ensartede kriterier.

Jeg har derfor tillige fundet at måtte gøre socialministeren bekendt med sagen og at måtte henstille til ministeren at foranledige iværksat en nærmere overvejelse med henblik på, at den gennemførte klagebe-grænsning administreres på en sådan måde, at det ikke som under den nu praktiserede ordning kommer til at bero på tilfældigheder, i hvilket omfang praksisændringer som følge af en principiel afgørelse fra den sociale ankestyrelse reelt får tillagt virkning for afgørelsen af sager, der verserer samtidig.

Jeg har gjort folketingets retsudvalg bekendt med min henstilling.«

Den 30. april 1986 skrev socialministeriet således til mig:

»Ombudsmanden har i skrivelse af 14. januar 1986 beskrevet ankestyrelsens administration af reglen om at afgørelser, der er truffet af amtsankenævnene, kun kan optages til realitetsbehandling, hvis de indeholder spørgsmål af principiel betydning.

Som led i administrationen af denne ordning afviser ankestyrelsen undertiden at optage en sag til realitetsbehandling med den begrundelse, at styrelsen i forvejen har optaget en anden sag til behandling, hvor det samme principielle spørgsmål vil blive vurderet. I disse tilfælde anerkendes de afviste sager altså som principielle, men afvises alene fordi der i forvejen verserer en sag, hvor det principielle spørgsmål behandles.

Ombudsmanden har ikke fundet grundlag for at kritisere, at ankestyrelsen afviser at optage en sag til realitetsbehandling, hvis der i forvejen i styrelsen verserer en sag, hvor det principielle spørgsmål vil blive afgjort.

Ombudsmanden har derimod kritiseret den standardbegrundelse, som anvendes af ankestyrelsen for at afvise at optage en sag til realitetsbehandling i tilfælde, hvor sagen anses for at indeholde et principielt spørgsmål, og hvor afvisningen sker fordi spørgsmålet bliver afklaret i forbindelse med en allerede verserende sag.

Ombudsmanden mener, at afvisningen i disse tilfælde bl.a. bør indeholde en opfordring til parten om at holde sig orienteret om denne afgørelse med henblik på eventuelt at søge sin sag genoptaget til behandling i amtsankenævnet under henvisning til ankestyrelsens principielle afgørelse.

Ombudsmanden har videre peget på, at en sådan begrundelsespligt ikke i sig selv vil løse problemet med at sikre, at ankestyrelsens praksisdannende afgørelser, i overensstemmelse med almindelig lighedsbetragtninger, så vidt muligt får tillagt virkning for afgørelser af samtidigt verserende sager efter ensartede kriterier.

Derfor har ombudsmanden bedt socialministeriet overveje at søge den gennemførte begrænsning i klageadgangen administreret på en sådan måde, at det ikke som under den nu praktiserede ordning kommer til at bero på tilfældigheder, i hvilket omfang praksisændringer, som følge af en principiel afgørelse i ankestyrelsen, reelt får virkning for afgørelsen af de sager, der verserer samtidig.

Den sociale ankestyrelse er helt indstillet på, at der skal gives klar underretning om grunden til sagen ikke er blevet antaget til principiel behandling.

Ankestyrelsen og departementet er enig med ombudsmanden i, at det så vidt muligt bør sikres, at ankestyrelsens principielle afgørelser får virkning for både verserende og kommende sager ved amtsankenævn og kommuner om samme emne.

Ankestyrelsens principielle afgørelser offentliggøres og distribueres via SM systemet til de relevante myndigheder, herunder kommuner og amtsankenævn, der derigennem har mulighed for at tage højde for de eventuelle praksisændringer.

Socialministeriet er herudover indstillet på at bede kommuner og amtsankenævn at være opmærksomme på betydningen af, at ankestyrelsens principielle afgørelser hurtigt indarbejdes i praksis og indgår i vurderingen af verserende sager.

For at imødekomme de klagere, der afvises i ankestyrelsen fordi styrelsen har en sag med lignende principielle spørgsmål under behandling, har departementet henstillet til ankestyrelsen, at der samtidig med afvisningen af sagen,

gives meddelelse til pågældende kommune og amtsankenævn om, at sagen har været påklaget og findes at være af principiel betydning.

Dette vil kunne indgå i vedkommende amtsankenævns eller kommunes vurdering af, om der er grundlag for at genoptage sagen, når afgørelse af det principielle spørgsmål foreligger.

Når samtidig klagerens opmærksomhed henledes på, at afgørelsen af det principielle spørgsmål offentliggøres og udsendes via SM systemet, har klageren - og evt. kommunen - mulighed for at anmode om at få sagen genoptaget.

Departementet er ikke indstillet på at pålægge ankestyrelsen af sig selv at underrette klagerne, der har fået en sag afvist, om den afgørelse der er truffet om det principielle spørgsmål.

I skrivelse af 14. maj 1986 meddelte jeg socialministeriet, at jeg havde taget det oplyste til efterretning.

Supplerende oplysninger om sagen

I skrivelse af 9. juli 1986 underrettede socialministeriet ombudsmanden om, at ministeriet havde skrevet således til samtlige sociale udvalg/magistrater:

»Om betydning af ankestyrelsens praksisdannende afgørelser.

Socialministeriet anmoder herved de sociale udvalg om at være opmærksomme på betydningen af, at ankestyrelsens principielle afgørelser hurtigt indarbejdes i praksis og indgår i vurderingen af verserende sager.

Denne opfordring skal ses på baggrund af den ændring i ankereglerne på det sociale område, der blev gennemført med lov nr. 196 af 25. maj 1983.

Siden 1. juli 1983, hvor ændringerne trådte i kraft, kan afgørelser truffet af amtsankenævnene kun optages til behandling i den sociale ankestyrelse, hvis styrelsen skønner, at sagen er af principiel betydning. Ankestyrelsens afgørelser af principielle sager offentliggøres i Sociale Meddelelser og indgår som grundlag for den praksis, der anvendes af de sociale udvalg og af amtsankenævnene.

Med udgangspunkt i en række konkrete sager har folketingets ombudsmand gjort socialministeriet opmærksom på, at det efter hans opfattelse bør sikres, at verserende og kommende sager afgøres efter den praksis, der lægges af ankestyrelsen.

Ombudsmanden har peget på, at det ofte beror på tilfældigheder, i hvilket omfang praksisændringer som følge af en principiel afgørelse i ankestyrelsen reelt får virkning for afgørelsen af sager, der verserer samtidig.

Socialministeriet er enig med ombudsmanden i, at det så vidt muligt bør sikres, at ankestyrelsens principielle afgørelser får virkning for både verserende og kommende sager ved amtsankenævn og sociale udvalg.

Ankestyrelsen vil derfor for fremtiden uddybe begrundelsen over for klageren, når en sag, der anses for at have principiel betydning, afvises fra behandling, fordi styrelsen i forvejen behandler en sag med samme indhold. Klageren vil videre blive gjort opmærksom på, at afgørelsen af det principielle spørgsmål vil blive offentliggjort i Sociale Meddelelser.

Herudover vil ankestyrelsen orientere pågældende sociale udvalg og amtsankenævn om klagen og om afvisning.

Når afgørelsen af det principielle spørgsmål foreligger, vil dette kunne indgå i vurderingen af, om der er grundlag for at genoptage den påklagede sag. Almindelige lighedsbetragtninger og hensynet til, at ensartede verserende sager afgøres på ensartet grundlag, gør det derfor væsentligt, at de sociale udvalg og amtsankenævnene er opmærksomme på betydningen af, at ankestyrelsens principielle afgørelser så hurtigt som muligt indarbejdes i praksis.

Socialministeriet har skrevet tilsvarende til amtsankenævnene.«